

# Jesucristopa Revelacionnin - Chunka qanchisniyuq Número

*Ch'aki Tullukunata Rikch'arichiy: Suyariy Pachapi Ch'uya Kayman hinaspa Iñiyman Qayakuy*

Jeff Pippenger  
2023-11-17

Ch'aki tullukunakapas, ñanpi wañusqa siraykashaqkuna, “kachaq” runaq “siminta” uyarispa, chayta ruwanku imaraykuchus Sunquchakuq hamusqaña, Jesúsqa payta kachamunaypaq nisqan prometisqan hunt'asqa kasqanrayku. Milleritakunaq ñawpaq huk llakikuyninpi, Milleritakuna yacharqanku sipaskunaq parablanpi suyay pacha ukhupi kashasqankuta.

Mana allinchasqa suyakuqkunaqa Bibliamanta rikurqanku paykunaqa suyasqa pacha-pi kashasqankuta, chaymantaq rikch'arisqa musquy hunt'akunanpaq llamp'u sonqowan suyapunankuta. Chay kikin willakuykuna, mayqinchus paykunata 1843 watapi Señorninkuta suyanankupaq pucharqanku, chaykuna kikinmi payta 1844 watapi suyanankupaq kamachirqanku. *Spiritual Gifts*, volumen 1, 153.

Milleritakuna hina rikuchisqa kasqakunaqa ñawpaq ñak'arisqa suyasqankumanta yuyarikuyrinta yapamantan kutichinku; chayta ruwaspankuqa, paykunapas ñusta panpakunaq rimayninpi qhiparisqa pacha ukhupi kashasqankuta entiendenanku tiyan. Chay chiqaqta rikunankupaqa Qespichiqa kallpallanmanta atikun. Chay riqsisqa kay, Qespichiwan paqarichisqa, rikuchisqa kashan Ezequielman churasqa ñawpaq willakuypi, ch'aki, wañusqa tullukunapampa qochaman willakunampaq kamachisqa kasqanpi.

Hukmantaqmi yapamuwasqaman hina, huk kutitaq niwarqan: Kay tullukunapa hawanpi willakuy, hinaspa ninki paykunaman: Ay ch'aki tullukuna, uyariychis Señorpa siminta. Kayhinan Señor Dios nin kay tullukunaman: Qhawariychis, noqa samayta yaykuchisqa qankunaman, hinaspa kawsankichis. Hinaspa ankukunata churasqa qankunaman, aychata wiñachisqa qankuna hawanman, qarawan p'istusaq qankunata, samaytataq churasqa qankunapi, hinaspa kawsankichis; hinaspa yachankichis noqaqa Señor kasqayta. Chaymi willarqani imayna kamachisqa kasqayman hina; hinaspa willakusqaykama, uyarikurqan huk qapariy, hinaspa qhawariy, kuyuy karqan, tullukunataq huñunakurkanku, sapa tullu masin tulluman. Qhawarisqaypiqa, ankukunaqa, aychawan kуска, paykuna hawanman wiñarqanku, qarataq hawanta p'istarqan; ichaqa manam paykunapiqa samaychu karqan. Ezequiel 37:4–8.

“Qapariy”qa Espíritu Santota rikuchin. Chay pachapiqa vírgeneskunan reqsiyta tiyan paykunaqa suyasqa pacha ukhupi kasqankuta. Bibliaq yachachisqanmi achka kachkan ima ruwanankuta pantasqa runakuna chay suyasqa pacha ukhupi kasqankuta reqsispa. Jeremías yachachin mana hayk'aqpas kutinankuta “burlakunaq huñunakuyninman”, mayqinchus Filadelfiaman willakuypiqa Satanásqa sinagogan nisqa kashan. Hinallataq ancha chanin kaqta millay kaqmanta t'aqanankuta. Ancha chanin kaqta millay kaqmanta tupachisqa nisqaqa iskay ñiqin reqsiyniyuqmi.

Ñuqaqa kay willakuy sut'ichayta sapallaypaqmi yachakurqani watakuna ñawpaqtaña, William Millerpa musquyninmanta huk churayta rurashaqtiy. Allintan qillqani perlas nisqakunata Diospa siminpa cheqaq chiqaq yachachiykuna kasqanta, hinaspa llulla perlaskunata waqllichisqa yachachiykuna kasqanta. Chaymanta qhipamanqa ñuqaman reqsichirqaku James Whitepas William Millerpa musquyninmanta huk churayta rurasqanta, hinaspa paypa churayninpiqa perlas nisqakunata Diospa cheqaqta kasuk runankuna kasqanta sut'incharqa, llulla perlaskunataqa chiqaq kaymanta llulla willakusqakuna kasqanta. James White imayna musquymanta yachachisqanta mask'aspaqa, iskayninku allin kasqaykuta reparani. Perlasqa Diospa cheqaqta kasukninkunata reqsichinmanmi, hinaspa qillqasqa perlaskuna mana cheqaq kasukkunata; ichaqa perlasqa Diospa siminpa cheqaq yachachiykunatapas reqsichinmanmi, hinaspa qillqasqa perlaskuna llulla yachachiykuna kanmanmi. James Whiteqa Millerpa musquyninta churarqa chay pacha kawsasqan historiapi, ichaqa ñuqa musquyta qayllachirqani qhipa p'unchawkunapa historianta hina. Iskaynin churaykuna huñusqalla reqsichinku runakuna iñisqankuman hina tukusqankuta, hinaspa pantasqa yachachiykunapi sayayta akllanku chayqa, t'uqya pichana runaqa ventana-manta picharinqa, chaywan kуска chay yachachiykunatapas paykuna mayqinman chakrusqa tukusqankuman. Imata mikhusqanchikmi chay hina kanchik.

Kaylla suyaspasqa runakuna yachanku paykunaqa suyay pacha ukhupi kasqankuta, Jeremías nisqanman hina, ancha chanin kaqta mana allin kaqmanta t'aqanakunankupaqmi.

“¿Imaynataq Diospa gobiernoyninwan awqanakuyipi kaq runakuna chay yachayman chayanku, mayqintachus wakin kuti rikuchinku? Satanás kikinqa hanaq pacha cortekunapi yachasqa karqa, allinmanta mana allinmantapas yachaynintaq kachkan. Payqa chanin kaqta mana chanin kaqwan chaqrun, chaymi llullachiy atiyta qon. Ichataq, Satanás hanaq pacha k'anchaypa p'achawan pachallisqa kasqanrayku, ¿kawsayta qoriq angel hina chaskisunchu? Tentadorqa agente-kunan kachkan, paypa ruwayninkunaman hina yachasqa, paypa espiritunwan kallpachasqa, paypa llamk'ayninpaq allinchasqa. ¿Paykunawan yanapasunchu? ¿Paypa agente-kunapa ruwayninkunata yachayta tarinapaq ancha munasqa kaq hina chaskisunchu?” Ministry of Healing, 440.

Chaninmi hina millaywan llullakuyta rikuchin. Chaymantaq iskay laya runakunatapas rikuchin.

“Ichaqa Diospa cimientonqa mana kuyukuqchu, allinta sayasqa, kay selloyoq: Señorqa paypa kaqkunata reqsin. Hinaspa: Cristopa sutinta sutichaq llapa runaqa mana allin ruwaymanta karunchakunqa. Ichaqa hatun wasipiqqa mana qoriwan qolqewan rurasqa vasosllachu kan, aswanpas k'aspiwan allpawan rurasqakunapas; wakinkuna honrarranapaq, wakinkunataq mana honrarranapaq.” “Hatun wasi” nisqaqa Iglesiata reqsichin. Iglesiapiqa tarikunqa mana allin kaqkuna hinallataq ancha chanin kaqkunapas. Lamar qochaman wikch'usqa llikaqa allin kaqkunatapas mana allin kaqkunatapas huñun.” Review and Herald, February 5, 1901.

Jeremíasman yachachisqa karqan: kutimunqa chayqa, mana yuyayniyuq sipaskunamanta t'aqakunampaq kasqanmi, hinallataq mana allin yachachiykunankumantapas t'aqakunampaqmi. Pachak tawar chunka tawa waranqaqa chay perfecto hukllayman haykuqkunam. Jeremíasqa rikuchinmi chay llamkasqakta, Ezequielpa iskay ñiqin tawa wayrakunamanta willakuyninwan sellasqa kananpaq qayasqa runakuna ruwanankuta, Diospa “simin” kananpaq, rikch'aynin

rimaptin. Chay rikch'ayqa Milleritapa historiankupi rimarqan taripakuy chayamusqanpi, hinallataq pachak tawar chunka tawa waranqapa historiankupipas rimanmi allpapa uywantaq rimaptin, kimsa kaq ayqeyta taripakuynin chayamuptin. Chaymantataq Jeremíaswan reqsisqa llamkayta hunt'asqa runakuna Diospa qhawariqnin-kuna hina oqarisqa kanku.

Apunchisqa runakunata wañusqankumanta rikch'arichinapaq Señor Consoladorta kachamuspan, payqa reqsichin huk llank'anata qhispichisqa kanankupaq hunt'achinankuta, chayta manaqqa domingo p'unchaw kamachiypa sasachakuy crisispi Paypa rimariqninkuna kananpaq. Isaíasqa Jeremíaspa yachachisqanwanmi rimanakuyta atipachin.

¡May sumaqmi urqkunapi alli willakuy apamuqpa chakin! Paymi allin kawsaymanta willakun, hawkayayta willakun; allinmanta alli willakuyta apamun, qispichiyta willakun; Sionta nin: “Diosniykiqa kamachinmi.” Qhawariqnikiykunapaq kunkankuta oqarinaku; kikin kunkallawan kуска takiyninkuta waqyarinaku; imaraykuchus Señor Sionta kutichimusqan p'unchawpi ñawiwana ñawi tinkisqata qhawarinaku. Jerusalén llaqta ch'usaq chiqninkuna, kusikuywan phutiychis, kuskallaña takiychis; imaraykuchus Señor llaqtanta sonqocharqan, Jerusalénta rantispa qispichirqan. Isaías 52:7-9.

Paykunaqa “allin willakuykunata apan” nisqaqa, hinaspa “thak kayta, salvaciónawan willakun” nisqaqa, “kuskalla kunkankuta oqarin,” imaraykuchus paykunaqa “uyapura rikunaku.”

Wakin runakunaqa ñawpaqman rimashqaykunawan kуска kallpaykuta yapachikurqanku, chaymantataq atisqankuman hina cuerpomanta karunchanankupaq, chhullchhakuyta rurankupaqpas llamk'anku; hinaspatataq paykunaqa kallpankuqa Diospa cheqaqninman p'enqayman churayta apamun. Jesúsqa ch'uya angelkunawanqa Diospa llaqtanta huñumuspata huk iñiymanta huñunayachkanku, llapankupata huk yuyayniyoq, huk taripayniyoq kananpaq. Hina kaptin, iñiypa hukllachasqanman pusasqa kashaspanku, kay p'unchaykunapaq ancha chanin, solemne cheqaqkunapi ñawi ñawiman qhawanankupaq, Satanásqa purichkan paykunaqa wiñayninta hark'anampaq. Jesúsqa paypa instrumentonkuna nisqawan llamk'an huñunampaq, hukllachanampaq. Satanásqa paypa instrumentonkuna nisqawan llamk'an ch'eqechinampaq, t'aqanampaq. “Qhawariy, ñoqaqa kamachisqa, hinaspa Israelpa wasinta llaqa nacionkunapi suysuchisqa, hina trigo saruta suysuna suysunapi suysusqanhina; ichaqa manam aswan huch'uy muhupas allpaman urmanqachu.”

Diosqa kunanmi llaqtanta prueban, ensayo ruwan. Caráctermi wiñachisqa kachkan. Angelkunanta moral valeq kayninta tupachkanku, hinallataq runakunaqa llaqa ruwasqankumanta cheqaqta qellqasqa yuyariyta waqaychachkanku. Diospa sutinpi runakuna ukhupinmi q'añu sonqokuna kanku; ichaqa paykunapas pruebasqa, ensayasqa kanqaku. Sapa runaq sonqonta ñawinchaj Diosmi tutayayta pakasqa imakunata rikuchimunqa, maypichus aswan mana suyachisqachu chaypi, chay hina urmaykuchiqkunata, cheqaq kaypa ñawpaqman puriyninta hark'asqankuta, qichusqa kananpaq; hinaspatataq Diosqa llimphu, santo llaqtayochi kananpaq, estatutonkuna hinallataq juicioqkunata willakunampaq.

“Qispichisninchikpa Capitanninqa llaqtanta pusaykun huk puriyninmanta huk puriyninkama, paykunata chuya-chaspa hinaspa wakichispa oqarisqa kayman, hinaspa qhipapi saquespa chaykuna cuerpomanta sapaqchasqa karquykuyta munasqankuta, mana pusasqa kayta

munasqankuta, hinaspa kikinkupa chanin kayninkuwan kusionqa kasqankuta. ‘Chayrayku qanpi kaq k’anchay tutayay kaptinqa, may ancha hatunmi chay tutayayqa!’ Mana kanchu aswan hatun pantachikuy runaqa yuyayninta llullachinman chaymantaqa, chaymi runakunata pusarqa kikinkuman atinichakusqa espirituta uywanankupaq, creespa paykuna chaninpi kasqankuta hinaspa k’anchaypi kasqankuta, maypachachus Diospa llaqtanmanta karunchakuchkanku, hinaspa munakusqanku k’anchayninku tutayay kasqanta.” Testimonies, volumen 1, 332, 333.

Rimayqa “allin willakuykunata apamun” nisqaqa Isaiaspa chay pasajenpi iskay kuti kutichisqa kachkan, Chawpi Tuta Qapariypa historianta reqsispa sut’inchananpaq; hinallataq Isaiaspa chay willakuyman pusaq versiculokunapas chayllatataq ruwanku, maypichus munasqa kaq mana allin kaqmanta rakisqa kaptin hukllay rurasqa kasqanmanta rimarin.

Rikch’ariy, rikch’ariy; kallpaykita churakuy, Sion; sumaq p’achaykikunata churakuy, Jerusalén, llaqta santa: kunanmantapacha mana yapamanta yaykonqachu qamman mana señalniyuq circuncisiónniyuq runa, nitaq qhelli runapas. P’ututa chhaqchukuy; hatariy, tiyay, Jerusalén: kunkaykimanta watasqakunata paskaykuy, Sionpa prisionera ususin. Isaías 52:1, 2.

Jeremíasqa rikuchin ñawpaq llakikuypi kaqkunata, pikuna yachanku suyay pacha ukupi kashankuta. Isaíasqa chayllataq runakunata kamachin: “Rikch’ariy, rikch’ariy” nispa. Paykunaqa rikch’arinku hinaspa qhipaman chayanku huk punto-man maypim manaña kanqachu Diospa iglesianpi circuncisión mana rurasqa nitaq qhelli kaqpas, imaraykuchus tukuchasqaña kanqa ancha chanin kaqta hinaspa mana allin kaqta t’aqay llamk’anata. “Señorqa munan iglesianta ch’uyanchasqa kananpaq, manaraq taripayninkuna aswan sut’i hina uraykamuchkaptin kay pachaman.”

“Kay allpamanta kay pacha historiapa tukukuyninman utqayllaña chayasunchik. Tukuyqa ancha qayllañam, achka runakuna yuyasqankumanta aswan qayllañam, hinaspan ñoqaqa llakiywan hunt’asqa kashani ñuqanchik llaqtanchikman mañakuyta, tukuy sonqowan Señorta mask’anankupaq. Achka runakuna puñusqañam kachkan, hinaspa imataq nisqa kayman paykunata aychan munayniyuq puñuyninkumanta rikch’arichinapaq? Señorqa munan iglesianta ch’uyanchasqa kananpaq, manaraq taripayninkuna aswan sut’inchasqa hinata kay pachaman urmashaqtin.”

“Pitaq hamuynin p’unchayninpi sayayta atinman? Pitaq rikurimuptin sayarinqa? Payqa quri q’umyachiqpa ninan hina, p’achata taksappa jabónnin hinataqmi. Paymi tiyaykunqa quri q’umyachiq hina, qullqita ch’uyaq hina; Levipa churinkunataqmi ch’uyanchanqa, quri qullqi hinam q’umyachinqa, chayhinaqa Señorman haywarinqaku chanin kaypi haywarisqata.”

“Cristoqa llullaq p’achakuna llapanmantam qichunqa. Chiqaqta llullakuwan chaqrusqa kayqa manam payta pantachiyta atinchu. ‘Payqa quri ch’uyachiq nina hinam,’ ancha chaninnaqta mana allinmanta t’aqaykuspa, quri q’upata qurimanta.”

“Levitakuna hina, Diospa akllasqan runakuna paymanta t’aqasqa kanku paypa sapallan llaqt’ay llamk’anapaq. Sapa cheqaq cristianom sacerdotekuna hina kamachisqa kayninta apamun. Payqa yupaychasqa kachkan kay santu kamachiwan, hanaq Pachapi Taytanpa kawsayninta kay pachaman rikuchinanpaq. Allinta uyariytawan kasukunqa kay simikunata:

‘Chayrayku qankunapas hunt’asqa kaychis, imaynatachus hanaq pachapi kachkaq Taytaykichis hunt’asqa kasqan hina.’”

“‘Ichaqa sutiya manchakukuqkunaqpaqmi ichaqa Quski Kusaypa Intin llusqsimunqa ripukunankunapi hampiywan; qankunan taqmi llusqinqichik, uywa wasipi wiñasqa waka wawachakuna hina hatunyarinqichik. Hinaspan millay runakunata saruchinkichik; paykunaqa chakiykichikpa plantan uranpi uchpa kanqaku, kayta rurasqay p’unchaypi, nispa nin Tukuy Atiyniyuq Señor de los ejércitos.

“‘Yuyaychaychis sirviniy Moisespa kamachikuyninta, Horebpi payman kamachirqani tukuy Israelpaq, kamachikuykunawan hinaspa taripanakuykunawan kуска. Qhawariychis, noqa kachamusaqmanmi profeta Eliasta Señorpaj hatun manchay p’unchay hamunanmanta ñawpaqta; paymi taytakunap sonqonta wawakunaman kutichinqa, hinaspa wawakunap sonqontapas taytankunaman kutichinqa, ama noqa hamuspa allpata ñakay ñak’ariywan maqaykunaypaq.’” Review and Herald, November 8, 1906.

Llakichis llulla yachachiykunata hap’ipakusqankuqa rakisqa kanqaku chay historiapi, chayqa qallarín “kunka” chunlla purunpi waqaspa. Llakichis Diospa kamaq atiyninta mana saquespa huk sapa runapa santu-khuyasqa kawsayninta rurachinantaqa, “qori”manta rakisqa kanqaku chay historiapi, chayqa qallarín “kunka” chunlla purunpi waqaspa. Paykunaqa Laodicea runakuna hina puchukankum, kikin chay cheqapi maypichus Laodicea Philadelphia-man chimpaspa wiñan.

Chaninnaqta mana allinmanta t’aqayqa casi llapallanmi kachkan rimanakuypa kachaqninpa llamk’aynin, paymi usqhaylla hamun Levípa churinkunata ch’uyanchanampaq; ichaqa noqanchikpas chaypi ruwasqanchikwan yaykunanchikmi tiyan.

Chayrayku, munasqaykuna, imaynan qankunaqa sapa kuti kasukusqankichik, manam ñawpaqpi kashaqtiyllachu, aswanmi kunanqa mana qankunawan kashaqtiypas, manchakuywan chhaphchiywanpas kikin qespichisqasniykichikta ruwariychik. Diosmi qankunapi llamk’ashan munayta hina ruwanaykichikpaqpas, paypa allin munayninman hina. Llapa imatapas ama rimarqaykachaspa nitaq churanakuspachu ruwaychik, huch’annaq mana tarisqa, mana ima millaychasqa, Diospa churinkuna hina, mana piñakusqa, q’iwisqa millayman tukusqa llaqtapa chawpinpi, paykunapa ukhupinpi kay pachapi achkiykuna hina lliphillishaqkankichik. Filipenses 2:12–15.

Jeremíasman nisqa karqa ancha chanin kaqta mana allin kaqmanta t’aqayta, hamuq taripaypi Diospa rimaynin apaqnin kananpaq munaspa. Jeremías Diospa yuyaychasqannta uyarisqanmi rikuchirqa Sonqochaqepa kachkayninña ña paypaq chaskisqa kasqanta, llamk’anata hap’iyta akllaspaqa.

Qespichisqa tariykuna tarinapaq llamk’ayqa huk kуска-yanapakuy, ishkaninpa kуска ruwasqanmi. Dioswan huchanmanta wanakukuq hucha runawanqa yanapanakuy kananmi. Kayqa allin kausay kamachiykunata runapa sonqonpi sayachinapaq ancha munasqañam. Runaqa tukuy sonqonwan kallpachakunanmi hunt’asqa kayman chayananta hark’aqta atipananpaq. Ichaqa allin llusqiyta tarinapaqqa tukuyta Diosllamanmi hap’ipakusun. Runapa sapallan kallpachanqa mana hayk’aqpas aypanchu. Diospa hatun kallpan yanapaynin mana

kaptinqa mana imapaqpas valenchu. Diosqa llamk'an, runapas llamk'an. Wateqaykunata hark'ayqa runamanta hamunanmi, paymi Diosmanta kallpanta chaskinan. Huk ladupeqa mana tukukuq yachay, kuyapayakuy, kallpawanmi kachkan; huk ladupeqataq pisi kallpay, huchasapa kay, tukuy imapi mana atiy atiyuniyuq kaymi kachkan.

“Diosqa munan kikinichik kikinichikpa hawan atiyuniyuq kayta. Ichaqa Payqa mana yanapawayta atinchu mana ñuqanchikpa munakuyninchikwan, yanapakuyninchikwanpas. Diosmanta Espirituqa runaman qusqan atiyininkunawan, kallpankunawan ima llamkan. Kikinichikllamantataq mana atinchikchu munaykunata, yuyaykuna churayninkunata, sunqupa qhechuyñinkunatapas Diospa munayninwan hukllachasqata churayta; ichaqa sichus ‘munanchik munayta munaytaqa,’ Salvadorqa kayta ñuqanchikrayku ruwanqa, ‘Yuyaykuna oqarispa, hinaspa sapa hatunchakuyta Diospa yachayninpa contranpi hatarikuqta urmachispa, sapa yuyaytapas Cristo-man kasukuyman prisionerota apaspa.’ 2 Corintios 10:5.” Hechos de los Apóstoles, 482.

Apocalipsis chunka hukniyuqpi kinsa pusaq p'unchawkuna kuskan, ch'aki tullukuna ñanpi wañusqa kashaqtin, “ch'in pampa” nisqapa unanchaqninmi, hinaspa “ch'in pampa”qa Levitico iskay chunka suqta-niyuqpi “qanchis kuti” nisqatan rikuchin. Chay kinsa pusaq p'unchawkuna kuskan ch'iqichisqa kaypa tukukuyninpi, pachak tawa chunka tawa waranqa ukhupi kayman qayasqakunaqa “rikch'arinankupaq” hinaspa “allpata thalirinankupaq” kashanku. Panin White nin: “Señor munan Iglesias chuyanchasqa kananpaq, juicio-kunaqa aswan sut'inta kay pachaman urmamunanmanta ñawpaqta.”

“Huk iglesia” nisqawan tupachispa payqa Jeremíaspa rakisqa rurayninmanmi rimarin, mayqenmi “chaninnaqta millaymanta” hurqun. Chaymantapas payqa Malacías qillqapa kinsa kaq kapitulumwanmi tupachin, maypichus huk willakuq ñanta wakichin pactopa Willakuqpaq. Ñanta wakichiq willakuqqa Isaíaspa “ch'inneqpi waqyaq simin” nisqanmi. Pactopa Willakuqqa Criston, paymi wakichakuspa kachkan pachak tawa chunka tawa waranqa runakunawan pacto rurananpaq; paykunaqa “Levitakuna hina,” “paypa sapanchasqa kanku paypa sapa llamk'ayninpaq.” Chaymantataq payqa sacerdotekuna kasqankuta reqsichin, hinaspa Jesuspa nisqanta citespa nin: “Chayrayku qankunapas hunt'asqa kaychis, hanaq pacha Yayaykichis hunt'asqa kasqan hina.”

Kanmi huk pichapiq patanpi huk ch'uyanchanakuy ruray kachkan, imaraykuchus Señorqa pachak tawa chunka tawa waranqa runakunapaq huk sapa llamk'anata hunt'achinankupaq wakichisqa kachkan, hinaspataq “paypa taripakuyninkuna aswan sut'inchaywan kay pachaman urmanankukama” huk ch'uyachasqa iglesiata hap'inqa. Paypa taripakuyninkunaqa ñam kay pachapi kachkanñam, ichaqa domingo kamachikuypiq “Diospa chinkachiq taripakuyninkuna” qallarin urmayta.

Chay juicio-kunaqa “khuyapayakuy pacha kanku cheqaqta mana hayk'aqpas reqsirqankuchu chaykunapaq.” Ichaqa manam ima khuyapayakuypas kanchu chay juicio-kunapi, chay necesariu pichaychasqa puriymanta mana yaykuyta munasqankunapaq. Chay “juicio-kuna,” mayqenkunachus “aswan sut'ita urmaykunku,” señal juicio-kunata reqsichinku. Chaykunaqa huk señalta rikuchinku, Santo Espiritu-taqmi chay juicio-kuna rurasqan caoswan ch'aqwaywanpas llamk'achkan, huk t'aqata señalaypaq, mayqenkunachus “llulla samana p'unchayta waqaychanku” chaykunawan,

mayqenkunachus “yuyaychasqa sonqowan Señorpa Sábado ninta waqaychanku” chaykunawan, imaraykuchus kayllam kachkan “pachamamallata amonestananpaq.” Chay juicio-kuna, mayqenkunachus señal kanku, chaykunaqa qhipa rikra hinam Santo Espíritu llamk’achkan Diospa wawakunata, Babilonia ukhupiraq kachkaptinku, pachak tawa chunka tawa waranqapa unanchanta reqsinankupaq.

Ichapaqa, Panichik White manam kinsa Malakías qillqapa kimsa kaq kapítulollatachu riqsichin, aswanpas chay librop tukukuyninpi tawa kaq kapítulopi kaq qhipa versículokunatapas churaykun, hinaspataq huk kutiwanraqmi “kunka” nisqaman riqsichin, chaytaqmi pactokuy willakuqpa kachananpaq ñanta waqichinan karqa. Chay qhipa versículokuna manam pactokuy willakuqpaq waqichaymantaqa kankuchu; Moisésqa kamachikuyninta yuyarinamanta, taytakunapa sonqonkuta wawankunaman muyurichinankumanta, hinaspataq wawankunapa sonqonkuta taytankunaman kutirichinankumantawanmi kanku. “Kunka” ñawpaqtaqa Cristopaqmi waqichin, payqa pactokuy willakuq hina, usqhayllata Templonman hamuspa, rikch’achisqa kasqankurayku llaqisqa llaqtanta chuyanchananpaq, unanchapa llamkayninta hunt’anankupaq. Chaymantaña Malakíasqa “kunka” nisqapa llamkayninmanta huk aswan kaq rikch’aynintana rimarin.

Payqa “taytakunapa sonqonta wawakunaman kutichinqa, wawakunapa sonqontataq taytankunaman,” nispá, chay ruwaytataq Horebpi qosqa kamachikuywan tupaqlлатаq ruwanqa. Elías, mayqinchus Isaíasqa “qapariynin” kasqa, Diospa llaqtanpa huchankunata reqsichinqa. Chayqa mayllakuy ruranamanta huk rakiymin. Huchaqa huklla sut’ichayniyuqmi: Horebpi qosqa kamachikuyta p’akiylla. Juan Bautistaqa Elíasmi karqa, hinaspa llamk’ayninpi chay kikin imapas karqa.

Chay p’unchaykunapi Juan Bautista hamurqa, Judea chunlla pampapi willakuspa, nispá: Arrepenkuychik; hanaq pacha qhapaq kamachikuyqa qayllañam kashan. Kaymi profeta Isaíasqa rimarisqan runaqa, nispá: Chunlla pampapi waqyaspa qapariqpa siminmi kay: Señorpa ñanninta wakichiychik, purinan ñankunata chiqanyachiychik. Kikin Juanqa camello millwawan p’achasqasqan karqa, qarawan rurashqa chumpita wijsansa muyuriqta watakuspa; mikhunantaq karqa chuqchikuna hinaspa sach’a misk’i. Chaymantataq Jerusalén llaqtamanta, llapa Judeamanta, hinaspa Jordán mayu muyuriq llapa suyumantawan payman lloqsirqaku; huchankuta willakuspa Jordánpi paywan bautizasqa karqaku. Ichapa bautizananman achka fariseokuna hinaspa saduceokuna hamuqta rikuspa, payqa paykunata nirqa: Mach’aq wayñu miray, ¿pitaq qankunata yachachisurqankichik hamuq phiñakuy mantam ayqekunaykichikpaq?

Chayqa rayku, allin ruraykunata ruraychis arrepenkuywan kуска kashqanta rikuchinapaq. Amaqá ukhuykichispi niychischu: “Abrahammi taytayku,” nispá; noqaqa niykichis: Diosqa kay rumikunamantapas atinqa Abrahampaq wawankunata hatarichiyta. Kunanpas hachapa sachakunapa sapinman churashqanñam kashan; chayrayku llapa sachapas mana allin rurayta apamuqqa kuchusqa kanqa, ninamanpas wikch’usqa kanqa. Noqaqa yakuwanmi bautizaykichis arrepenkuyupaq; ichapa qhepata hamuqqa noqamanta aswan kallpasapaqmi, paypa usutan kunanapaqpas mana hinachu kani; paymi bautizasunkichis Espíritu Santowan, ninawanpas. Paypa makinpim aventador kashan, era nirqananta sumaqta pichanqa, trigontapas pirwanman huñunqa; ichapa qaratataqa mana wañuq ninawanmi rupachinqa. Mateo 3:1–12.

Juan Bautista hamurqa Apocalipsis chunka hukniyuqpi kimsa p'unchaw kuskanmanta "ch'in neqman", llapa profetakunaqa astawan qhepa p'unchawkunamanta rimashaqtin, manam paykuna kawsasqanku p'unchawkunamantaqa. Payqa huchamanta wanakuy willakuyta apamurqa, hanaq pachap qhapaq suyunchis qayllapi kasqanrayku, hinallataq Jesucristoq Apocalipsisnin kicharisqa kachkan "tiempo qayllapi kasqan" nisqapi. Juan Bautistaqa "kunkaq" llamk'ayninta rikuchin; Jesuspa nisqanman hinaqa, payqa hamunan Elías pas karqan.

Llapan profetakunapas kamachikuywan kуска Juan kama willakurqanku. Chaskiyta munankichik chayqa, paymi Elías, hamunanpaq kaq. Uyarispa uyariq rinriyuqqa, uyariychun. Mateo 11:13–15.

Jesús sut'ita reqsichin Bautista Juanpa profético kayninqa huk prueban kasqanta. Paymi chiqanta nin: "sichus chaskikunkichik chayta". Chaymantataq Jesúsqa yachaqninkunata kallpanchan chayta chaskinankupaq, nispá: "uyarinapaq rinriyoq kaqqa, uyariychun." ¿Imataq uyariychun? Uyariychun pichus chay simi kasqanta, Bibliapa qhipa chunlla chiqninman hamuq, hinaspa allincharin ñanta pactopa kachaqninpaq, payqa pachak tawa chunka tawa waranqa runakunata wakichinanpaq huk sapa ruranata ruranankupaq Diospa señalmanta juicio kunapa pacha tiempopin.

Juanqa p'achan karqan "camelloq chukchanmanta p'achawan, qarap watanakusqanwan siki muyuriqninpi; mikhuynintaq karqan ch'uspiqkuna hinaspa sallqa mishki." Paypa "mikhuynin"qa Islam willakuy karqan, imaraykuchus "ch'uspiqkuna" simiqa Islamta rikuchin, mishkiqa Diospa siminmi, paypa siminpi misk'i karqan. Pay mikhusqan misk'i willakuyqa karqan "sallqa" Arabia llaqtayoq asnomanta, qillqasqa Escrituraspi Islampa ñawpaq kaq unanchanmantapuni. Islampa sallqa Arabia asnonmanta misk'i willakuy, mayqinchus "ch'uspiqkuna" nisqawanpas rikuchisqa, chayqa paypa p'achanpipas awaykusqa karqan, imaraykuchus camellokunapas Islampa huk unanchan kanku. Mana simita q'iwispa apaychu "ch'uspiqkuna" nisqata Islampa unanchan hina apayqa, Juanpa mikhusqan mikhuysqa ch'uspi sach'a nirqanman tupaq kasqanraykupapas, manataq chay ch'uspi animalkunatachu. "Ch'uspiqkuna" simiqa Islampa unanchanmi, hinaspa Juanqa mana ima phisiku mikhuysqa mikhusqanta rikuchirqanchu; paypa mikhunqa huk unanchan karqan pay mikhusqan profético willakuymanta.

Wachaqninpaqa Habacucpi rikuchisqa "profecía" karqan. Chay profecíaqa huñun ñawpaq kaq llakikuy pantasqanta, vírgenespa suyasqan tiemponta, hinallataq Adventismopa cimientonkunata, imaynachus chaykunapaq sagrados gráficos nisqakunapi rikuchisqa kasharqan hina. Habacucqa profético wachaqnin karqan, mayqenchaq chay llapa cheqaq kaykunata huñuspa watarqan.

Rikch'ayninpaqqa churasqa p'unchaypaqraqmi kashan; ichaqa tukukuyninpi rimanqa, mana llullakuspa. Unaychakuspapas, suyapay; imaraykuchus cheqaqtapuni hamunqa, manam unaychakunqachu. Qhawariy, paypa almaqa hatunchakusqa kasqanrayku mana allinchu ukhumpi; ichaqa chaniyoq runaqa kawsanqa iñiyinwan. Habakkuk 2:3, 4.

Profecía willakuy, chumpi hina hukllachkaspa "voz"pa waqyayta ruranapaq willakuykunata, chayqa sipaskunamanta rimaymi, chay unaykama suyasqa rikch'ayninwan tinkisqa, ichaqa rimananpaq kasqa. Chisi chawpi Waqyaypa rikch'ayninqa huk rakiyta paqarichin millay runakuna

ukhupura, paykunapa “almankunapas hatunchasqa” kasqankumanta, chay preciado runakunamanta, paykuna ñiypi chaninchasqa kasqankurayku. Ñiypi chaninchasqa kayqa chay “voz”pa churakusqa chumpinmi.

Hinaspaka kaymi kanqa wasinpa chumpin, cheqaq kaytaq sonqonpa chumpin. Isaías 11:5.

Ch’usaq pampapi waqaq “kunan rimay” chayamurqa chay llakikuyta apamuq hina, 18 julio 2020 p’unchaypi llakikuy qhipaman, paypa willakuyninqa kikin willakuyllam karqa, imaynachus 11 septiembre 2001 p’unchaymantapacha kasqa hina. Chay willakuy Elíasmanta hamuqmanta, suyaypi llakiska wañusqa ch’aki tullukunaman, kaymi: Islamqa “señal juicios” nisqakuna kasqanmi, Diospa wakin wawanakunapaq Babiloniapi chiqan kayta yachakunankupaq qhepapi rikuchikuq hina.

Chiqap runakunapa ñanninqa allin chiqanniyuqmi: qan, aswan chiqap kashaq, chiqap runakunapa ñanninta tupunki. Arí, Señor, qanpa taripaynikkunapa ñannimpíqa suyakurqaykiku; sunquykupa munayninqa qanpa sutiypikpaqmi, hinaspá qan yuyariyniykipaqmi. Alma-ywan tutaqpi munarqayki; arí, ukhupi kaq espíritu-ywanqa paqarinmanta mask’asqayki: imaraykuchus qanpa taripaynikkuna kay pachapi kaptinqa, kay pachapi tiyakuqkuna chiqap kayta yachaqanku. Isaías 26:7–9.

Juan Bautista, payqaqa hamuq Elías karqa, Apocalipsis chunka hukniyuq kapitulumanta kimsa pusaq p’unchay chawpipi “ch’in pampapi” kaq “kunka”mi. Rurasqanqa chay tawa kaq, tukukuq generación Adventismomanta reqsichiya hap’in, chaykunapa almanakuta hoqarisqa kaptinpas paykunapaq taytankunapa espíritu herencianpi atinipa kachkanku, ichaqa Diospa phiñakuynin hamunanta musyaspankum. Paykunapaq tawa kaq generaciónmi, imaraykuchus paykunapaq hunt’asqata rikurirqunku huk generaciónman tukuspa, Cristopa contranpi llapanmanta chinkasqa hina. Paykunapaq mach’aqwaykunapa generaciónmi, ichaqa Abraham taytankumanraqmi qhawarinku, nispa rimanankupaq paykunapaq cheqaqtapuni Corderopa generaciónnin kasqankuta. Corderopa generaciónnenqa Pedroq akllasqa generaciónninmi; paykunapaq Corderota qatikunku maymanpas risqaqman hina.

Juanqa rikch’ayllam huchankunata rikhuchirqa paypa willakuyninta uyariqkunap huchankunata, paykunapaq arrepentikuspa bautizakuspankurayku. Hinallataq willarqanku paypa qhepanta huk runa hamunanta, paymi allinta pichaspa paypa era nispata llump’ayta ruwanqa. Chay Runaqa pacto nisqapa kachaqninmi, paymi “allpa pichana runa”, llulla qullqikunatawan llulla anillukunatapas ventanaman pichaspa urqun, hinaspataq ñawpaq anillukunata kutichimun; chaykunapaq chunka kuti aswan k’anchan, William Miller-ta angelkuna pusarqanku ñawpaq anillukunata huñuy llamk’anapi, ñawpaq angelpa kuyuriyninpi.

Juan Bautistaqa mana muyuykuspa, chiqap simillawan rimarqa Laodicea Adventistakuna Abraham taytankuymán confiakusqankumanta; chaymi hamuq Elíaspa ruraynin karqa taytakunapaq sonqonkuta wawakunaman kutichiy, hinallataq wawakunapaq sonqonkutapas taytakunaman kutichiy. Ñawpaq kaqwan qhepa kaqwan Biblia nisqaqman hina aplicaypa kamachiyninmi chay ruwanakunapi rikuchikun; ichaqa chayllapiqa tarikunpas kachkan, chaypi tarikuqkunapaq, paykuna t’aqakunapi kasqanku, awqakunapaq hallp’api kasqanku, ch’in neq’epi

wañusqa hina kasqanku. Paykunaqa huchankuta riqsirinanku, taytankunapa huchantawanpas, hinaspa wanakunanku. Huchankuta riqsirisqankuwan, taytakunapa huchantawan riqsirisqankuwan kуска, chay kimsa p'unchaw kuskanniyuq ch'in neq'e pacha unaypiqa mana Señorwan purisqankutapas sut'inchanku. Aswanpas, chay historiapiqa Diospas paykunawan mana purisqantapas sut'inchanku.

Qankunamanta puchukunaqa awqankunapa allpankunapi huchankuraykumanta pisipayaspa tukukunqaku; chay hinallataq taytankunapa huchankunamanta paykunawan kуска pisipayaspa tukukunqaku. Sichus huchankuta, taytankunapa huchantawan, ñoqapa contraypi huchallikusqankumanta pantasqankuta confesakunkuman, hinallataq ñoqapa contraypi purisqankutapas; hinallataq ñoqapas paykunapa contranpi purirqani, awqankunapa allpanman apamurqani; chaymantapas mana circuncidasqa sonqonkuta uywasqa kaska humillakunkuman, huchankumanta castigasqa kayninkuta chaskikunkuman chayqa: chaypim yuyarisqa Jacobwan rurasqay pactota, Isaacwan rurasqay pactotapas, Abrahamwan rurasqay pactotapas yuyarisqami; allpatapas yuyarisqami. Levítico 26:39–42.

Ñaqayqa karqan allpapa samana p'unchawninkunata mana yuyarisqankurayku.

Juan Bautista, mayqinchus hamuq Elías karqan, Apocalipsis chunka hukniyoqpa kimsa p'unchaw kuskanta qhepa kuskanta ch'usaq purunpi “kunkata” rikuchirqan. Payqa wañusqa ch'aki tullukunata pushanman karqan Horebpi Moisespa kamachisqanta “yuyarinankupaq”; chayta ruwaspankuqa, chaymantataq pactopa kachaqninmi taytakunapa pactonta “yuyarinman” karqan. Ichaqa huchankuta, taytakunapa huchankutapas willakuspa, aswan p'inqayman urmaspa, imaynachus Diospa contranpi “huchallikurqanku” chay pantasqankutapas sut'inchayta ruwanankupuni karqan.

Paykunataqa hinallataqmi willakuyta munanman karqan, Diospa ñanman mana allinchasqa “ch'iqnikuspa” purisqankuta, hinallataq Diospas paykunapa contranpi “ch'iqnikuspa” purisqanta.

Paykunakapas reqsisqankuman yachayta, paykunapuni kasqankuta wañusqa ch'aki tullukuna hina, Apocalipsis chunka hukniyuqpi ñanpi kaqkuna, imaraykuchus willakuyta hap'iyta karqan: Diosmi paykunata apamurqa awqankupa hallp'aman, hinaspa awqankupa hallp'anqa wañuymi.

Juan Bautista nisqanman hinaqa, paykunaqa kutichinankutaq karqan ima “qapariqtaq” “ch'in pampa”pi qaparishanman, imaraykuchus Juan tapurqan: “¿Pitaq qankunata willarirqasunkichis hamuq phiñakuyanta ayqekunaykichispaq?”

Kay yachachikuykunata qhipa qillqapiqa qatiqkusunchik.

Diospa ministrunman kamachisqa kachkan: “Qapariy sinchita, ama qispichiychu, waqnikiqa pututupa hina oqarichun, llaqtayman huchankuta rikuchiy, Jacobpa wasinmanta runakunamanpas huchankuta rikuchiy,” nispá. Señorqa kay runakunamanta nin: “Paykunaqa sapa p'unchay maskhawanku, ñanniykunata yachayta kusikunku, chanin ruwasqa suyu hina.” Kaypiqa kashan huk llaqta, paykikuna kikinllamanta pantasqa, kikin chanin kaypi hap'isqa, kikinunamanta allinllaña kasqankupi samasqa; chayrayku ministruman kamachisqa kachkan sinchita qaparinanpaq huchankuta paykunaman rikuchinanpaq. Tukuy pacha edadkunapi kay

ruwanaqa Diospa llaqtanpaq ruwasqa kashan, kunanqa aswan mastaraq munasqa kachkan ñawpaqmanta ima pacha kasqanmantapas.” Testimonios, volumen 5, 299.